Ч. 218. Львів, пятниця дня 27. (14.) вересня 1912. Річник XVI.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цїлий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . 2 К

За границею:
на цїлий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублїв; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублїв; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановених псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адмінїстрация і експедиция „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II поверх. Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Реклямациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Престольна річ в делеґациї.

(✕) Дня 24 вересня відкрив цїсар торжественно сесию делеґаций престольною річию, котра була відповідию на промови обох предсїдників делеґацийних. Престольна річ видержана в тісних рамах і доторкує ся найконечнїйших, полишаючи ширше поясненє заграничної полїтики мінїстрови заграничних справ і єго виводам. Коли хто сподївав ся сим разом по престольній річи виводів про полїтичні і дипльоматичні почини ґр. Берхтольда, то розчарував ся вельми.

Коротко і звязло пояснює престольна річ внутрішнє і заграничнє положенє, обминає подробицї і менше важні справи, а держить ся лише важнїйших питань і вистерігає ся зазначувати справи з притиском, що могло би викликати пересаду. Старанно дібраними висловами, коротко але ясно, добре розваженими, зображає престольна річ полїтичне положенє межинародне, так що не можна мати ніяких сумнївів. А ся простота, точність і ясність стає найвимовнїйшим доказом, що сам монарх, котрий для своїх мінїстрів був нераз взірцем досьвідного стаїста, перевів остатню редакцию престольної річи.

Короткий натяк про добрі взаємини нашої монархії з иншими державами, а особливо з обидвома союзними монархіями, згадка про воєнну розправу між Туреччиною а Італїєю і змаганя до примиреня між ними, кілька слів про події на Балканї і згадка про почин ґр. Берхтольда, котрий вже осягнув певний успіх, що всї держави заявили ся за удержанєм status quo на Балканї, а на останку легкий натяк про австро-угорску воєнну силу, от і все, що можна було дізнатись з престольної річи.

А всеж таки та звязлість замісць обемистого обговореня є далеко вимовнїйша, бо не одно можна там вичитати між стрічками, наколи сї слова порівнаємо з подіями останних часів на Балканї. Зараз в першим речево находимо рішучу відмову змаганю, щоби нашу монархію вмотати в неясне положенє і розсварити з Італїєю, а рішуче зазначенє, що наша монархія буде й дальше непохитно держати ся тридержавного союза, має там більшу вагу, наколи розважимо, що в Петербурзї, Льондонї і Парижі були змаганя в останних часах, щоби Італїю з сеї дороги відвернути. Але також в сторону Італїї звернено бачність на вартість для неї тридержавного союза з оглядом на скупленє француской і анґлїйскої фльоти на Середземнім морі має своє значінє, щоби зазначити потребу дальшої витривалости і понехати в будучинї всяких ірредентистичних змагань.

Престольна річ зазначує змаганє до „удержаня мира“, однак додає тут вельми важкі слова „при обезпеченю інтересів монархії“. Сї слова мають вельми важне значінє з оглядом на сучасне межинародне положенє, наколи се поставимо в звязи з указкою „на неясне положенє на близкім Сходї“. А до того додає престольна річ замітку двічи повторену про воєнну маринарку, що не є примпроче з оглядом на часи загального помноженя воєнних фльот.

Престольна річ є отже виразом дипльоматичної обачности і військової простоти і точности та знаменує вдячно поважну хвилю сучасну.

Лист з Відня.

(Реферати в рускій секциї).

На рефератах згаданих в попередних числах „Руслана“ закінчено наради секциї. Здавалоб ся, що ще повинен найти ся час на відчитанє прочих, котрі подаю низше, на дискусию і відвітні резолюциї. Тимчасом цїла руска секция скінчила ся надто по „рутеньски“. Вигіднїйше було мабуть деяким нашим прочанам інтелїгентам оглядати особливости Відня, ріжні етаблїсменти, або кріпити ся Pilzner-urquell-ом, чим допоминати ся від комітетів устроюючих поїзку, покінченя умової працї і їх вислїду. Тому то і не прочитаних рефератів остало чимало.

Ось они:

1. Богослови а опіка над молодежию.
2. Н. Т. Евхаристиї а педаґоґіка.
3. Душпастарске значінє евхаристийних пісень і пісень при Службі Божій.
4. Поміч женщини в душпастарській службі.
5. Душпастирство по великих містах.
6. Историа переховання Н. Тайн в грецким обряді.
7. Потреба конкорданциї грецкого і лат. обряду.
8. Найновійша фаза питаня про епіклезу.
9. Житє в товариствах а Н. Т. Евхаристиї.
10. Царина красна Н. Т. Евхаристиї.
11. Н. Т. Евхаристиї і будучність Церкви.

Они відпали по части по тій причинї, що порядкуючий комітет не тримав ся означеного в проґрамі часу, бо хоча Служба Божа через натовп людий до сьв. Сповіди протягала ся, всеж таки до обіду кілька рефератів можна було прочитати, та ще і по тій причинї, що коло після порядку покликувала президия прелєґентів, їх годї було віднайти.

Найлїпше на тім непорядку і неточности вийшли москвофіли, бо зуміли втиснути ся з трема своїми рефератами в процентї три на чотири.

Не дивно, що при таким складї референтів і порядку не отворено ніякої дискусиї, бож годї було дискутувати нашим простим мужикам, підчас коли їх пастирі лише в дуже маленьким числї явили ся на відчитах.

Оден о. Садовский, що заступав предсїдника, важив ся докинути кілька ядерних слів в справі сьвяткованя Евхаристийного сьвята з побідою Собіского над бісурманами, котрі то дві події німецкі бесїдники в своїй секциї в Ротундї повязали разом на славу Польщі, замовчуючи зовсїм про Русинів, котрі в тій обороні Відня не малу віддали прислугу. Покликуючи ся на историка Шуйского, виказав він, що підчас коли Поляків було 12 тисяч, козаків було 10 тисяч, котрі зовсїм природно пішли на перший огонь, лишаючи дальшу часть побіди польскій шляхтї, котра негодуючи на свого короля зібрала ся в дуже малім числї і то лише так звана ходачкова шляхта.

На тих словах і закінчено цїлу нараду в рускій секциї, не розправляючи більше анї не ухваливши ніяких резолюций.

Аж ту нагло в „Reichspost“ дня 18. IX. в середу, вичитую на моє превелике здивованє, що якийсь добросердний Русин, ратуючи ситуацию, пустив до сеї часописи слїдуючі резолюциї, будь то они були ухвалені на рускій секциї, що очевидно є грубою неправдою.

Die Leitung der Verhandlungen oblag dem P. Padowskij. Sämtliche Referenten entledigten sich musterhaft ihrer Aufgabe: diese Konferenz förderte folgende Resoluzionen zutage:

„Die in der Zeit vom 10. bis 15. September am Eucharistischen Kongress zu Wien versammelte griechisch-katholische Geistlichkeit der galizischen kirchlichen Provinz, in Würdigung der enormen Wichtigkeit und Bedeutung der heiligen Eucharistie hinsichtlich der moralisch-religiösen Erziehung der Schuljugend beschliesst: 1. Eine unter der griechisch-katholischen Geistlichkeit der galizischen Provinz intensive Agitation zu entwickeln, damit die Schuljugend zu einem möglichst often Annähern an den Heiland durch das heilige Kommunizieren, Adoration der heiligen Eucharistie, zur Teilnahme an Vereinigungen in der Art solcher, wie Herz Jesu Christi, der heili-

Подорож з Підваля на Сикстуску улицю.

Уже всї мої знакомі, — і ті, що за свої гроші їздили над море, і ті, що їх за дармо возив Canadian Pacific по Альпах, — описали свої враження з дороги і з вакаций. Тепер, гадаю, уже можу й я описати свою подорож з Підваля на Сикстуску улицю і подїлити ся з читачами своїми враженями. Сю подорож відбуваю я що місяця хоч раз, отже можу сказати дещо більше, ніж земляки, що мало бувають у Львові і не знають, на що тут передовсїм годить ся звернути увагу.

Отже коли станете на Валах напротив дому „Днїстра“, подивіть ся насамперед на той ковець на кури, що стоїть на будинку „Днїстра“. Я дивлю ся на него уже від кількох років і ніяк не можу собі пояснити, на що він, бо хоч він і подібний до койця, але я маю деякі сумніви, чи там кури є. Декотрі знакомі з „Днїстра“ казали менї, що сей ковець зладжений для „Днїстрових“ русалок, поетів і повістярів, між иншими і для Д. Яцкова, щоби они, наслїдивши над прозаїчними рахунками, могли хоч на хвилину засїсти близше поетичних вьвздів і відсапнути; другі казали менї, що туди лазить від часу до часу др. Кость Левицкий, щоби подивити ся, що робить і думає намісник у себе дома... Скілько на тім правди, не знаю, бо не слїдив за тим, але таємничий ковець сяк чи так гідний уваги цїлої Руси, так дуже інтриґує він всякого подорожного. Є він збудований в народнім стилю у формі скринї і має велику тику на даху, котрої призначенє також близше не відоме. Здаєть ся, для ворон она.

Зрештою в будинку „Днїстра“ найбільше гідна уваги ще величава саля в сутеренах в подвіря Первісно призначена она була на арешт для непослушних урядників „Днїстра“ і се первісне призначенє єї видко по цїлім єї плянї і урядженю; просто сьвіт чоловікови не милий і бажаєш потонути в правдивім Днїстрі, коли увійдеш до сеї вогкої темницї.

Але гуманні думки дуже скоро взяли верх у властителїв сеї салї і они придумали нині кари для своїх урядників, а салю призначили на концерти, представленя, ґімнастики і т. п. вправи тїла і духа. Ґіґієнічні уряджєня сеї салї такі славні, що патриотичні враженя у гостий після побуту в ній віддавають ся що кілька днів в голові, в носї, в ухах, в горлї і в ногах. В серци очивидно також. Найцїкавійшою прикметою сеї салї є те, що хоч у ній може помістити ся лише 150 звичайних людий, але коли тут зійдуть ся национал демократи, то їх влізе ся найменше 500, стільки начислить їх певно „Дїло“ і „Свобода“.

В каменици „Днїстра“ гідні ще уваги: шинок, прославлюваний колись віршами в „Дїлї“ (за кождий рядок дістав поет гальбу пива, але яке було пиво, такі і вірші), далї Сокільский Базар, що страшенно дорого продає вишивані кравтки, хоч кождий порядний кавалер може дістати ще красші за дармо від дївчини; вкінци „Достава“ славна своїм застереженєм в статутах, що сьвятих продавати можуть лише национальні-демократи, а християньско суспільникам вільно лише молити ся до них. Зрештою в каменици „Днїстра“ нема на що більше дивити ся.

Ходім до Волоскої церкви! Ви певно знаєте її Має триста лїт, а виглядає на три тисячі лїт завдяки фаховому консервованю. З нових придбань, які я там зауважав і на котрі кождий цїкавий повинен звернути увагу, се є у притворі „купіль соломска“, велика ванна на воду, збудована в старорускім стилю на подобіє звичайної кадки. Казали менї, що у сїй кадцї кулав ся преподобний Нестор і тому її тримають в церкві, але я тому не вірю і не знаю, на що она тут стоїть. На всякий випадок невинишна каль, певно повинчена з музею Ставропиґийского Інститута. У самій же церкві зауважав я старинні ґіґієнічні сплювачки коло кождого стовпа, сеї то скринки, майже на квадратовий метер величини, з піском в серединї. Коли в Галичи пок. Шараневич розкопував фундаменти старих церков, то найшов сї сплювачки — і они тепер у Волоскій церкві. Але на мою думку такі антики повинні бути в музею Інститута за склом на доказ нашої старосьвітської культури, а не тут в церкві. Зрештою мимо тих величезних сплювачок в церкві як було брудно, так є.

На церковнім подвірю побачив я дуже хитре і основне вивисканє площі під будову. Все вже тут тїсно забудоване високими домами так, ще стара церковця від подвіря, і так невеличка, що більш поменшала — а Інститут уставив ще сходи і драбини на дах єї, щоби дїти могли туди лазити, бо на подвірю вже занадто тїсно і нема де бавити ся. Широко розперла ся тут колишня сьвятойорщина і теперішня сьвятойорщина, уже й місця їй мало. Гудуть машини друкарні, розносять славу сьвятойорщини, а про колишню славу Ставропиґиї вчать учителї по ґімназиях.

Де дів ся „торговельно-промышленный домъ“, що був тут коло церкви? Стілько разів я бачив его тут — і десь пропав без вісти, а тепер на его місци православна (ортодох) фірма: „Куфершмід“, яка однак уже переносить ся до своєї власної каменицї. Ставропиґия оголошує на вікнах, що готова пити „въ наймы“.

Се мене дуже зажурило. Колись була тут книгарня, що продавала книжки відповідно до того, як добувала ся до спору маґазину, так, що „Русалку Днїстрову“ з 1837. р. продавала 1890. р., а тепер в иншім місци, може добула вже й друки з 18-ого століття. Потім на місце книгарні прийшов сей „дом“, що продавав збіже і цибулю і всячину — і „вдруг“ дом пропав, а на єго місце Куфершмід, а по Куфершмідї „наймы“.

Замічательное совпаденіє і удручительное впечатлїніє! Так не повинно бути; любезнїйші москвофіли повинні на торговицю возити не лише свій істинно-русский патриотизм, але й те, що другі вивозять: збіже, ка-

gen Eucharistie u. dgl. angespornt wird. 2. Der Vereinigung der Geistlichen zur Anbetung der hl. Eucharistie beizutreten, für diese, sowie für Verbreitung der Liebe und der Zahl der hl. Eucharistieanhänger tätlich zu wirken. 3. Das eingegangene Organ der griechisch-katholischen Katecheten „Katechetycznyj misiacznyk“ (Monatschrift der Katecheten) wieder ins Leben zurufen und es zum Organ der gesamten griechisch-katholischen Geistlichkeit zu erheben, insbesonders für Pfarrer jener Gemeinden, in welchen die Pfarrer den Religionsunterricht in den Volksschulen zu besorgen haben. 4. Eine Agitation zu entwickeln, damit die griechisch-katholische Geistlichkeit in eine gesellschaftlich-freundschaftliche Beziehung mit den Volksschullehrern tritt.

Als Mittel zwecks Durchführung dieser Resolution wird empfohlen: a) Entsprechende Referate bei den Diözesan- und Dekanatszusammenkünften, b) Die Errichtung und Abhaltung, und zwar zu mindestens einmal alljährlich — von katechetisch-pädagogischen Kursen in Lemberg oder in der Provinz;

c) das systematische Veröffentlichen der Ankündigungen und Informationen von Artikeln pädagogischen und wissenschaftlichen Inhalts aus dem Bereiche der Katechetik und orientalen Kirche in der christlichen Tagespresse insolange, bis der „Katechetycznyj misiacznyk“ wieder erscheinen wird, wie auch das Popularisieren der hl. Eucharistie im Volke durch Veröffentlichung von Artikeln eucharistischen Inhalts, im Wege der „Osnowa“, „Misyonar“ und „Chrystianskyj Holos“ Katholische Zeitschrift), ferner die Herausgabe von Broschüren.

Das Eucharistische Komitee wird bevollmächtigt, mit der Durchführung dieser Resolution die Vereine „St. Joannes Chrysostomus“, „St. Paul“ und „Verein der Katecheten“ zu betrauen.

Вже з самої наведеної резолюциї ясно виходить, що она зладжена доривочно, одною особою, і то за кулїсами а не в присутности учасників секциї і без їх згоди.

В той спосіб закривати свою нездарність і ратувати свою честь, то лїпше було не зачинати жадної секциї, або навіть не було потреби цїлком їхати до Відня.

І знов обізвуть ся голоси на тії гіркі слова правди, що „Руслан“ клеветник духовеньства. Нехай і так буде, але най памятають о тім, що лише у них може бути правда клеветою.

Тому мимо того, що те відслонене еї є крайно поганим сьвідоцтвом нашої дезорґанїзациї, байдужности і почутя обовязку і мимо того, що наші вороги можуть ту слабу нашу сторону використати до своїх цїлий, ніякої не було потреби з тою справою скривати ся за параван, бо чейже так дальше не може і не повинно бути Коли є яке політичне віче, то по бесїдах, звичайних, якжеж домагають ся сьвященики патриоти, щоби ухвалити відвітні резолюциї і як розпинають ся за ними і як точно їх укладають і які телєґрами висилають, коли треба заманїфестувати перед другими — а тут було до 600 людий і жаден з патентованих патриотів не здобув ся на красшу і сьвідомійшу резолюцию, чим та лякочна в горі наведена, або не зажадав держати ся приписаного порядку дискусиї і ухваленя резолюциї самими учасниками?

Щож се? Деж тії славні комітети, зложені з докторів богословія? Коли не чули ся на силах відповісти тій високій задачі, нехай би були допустили других до роботи, а не забирали в свої руки монополь і полємізуючи лише, кидали лише словами та фразами.

Прошу подивити ся пр. на таку ческу секцию, або словіньску, або яку там иншу, який там порядок, почавши від провідництва самих зборів а скінчивши на самих резолюциях.

А у нас навіть проводити не було кому — в останній хвилї аж оглядали ся за ним і саджали на президию, хто був найблизше.

Тай з того має бути слава Ісусови утаєному в Найсв. Т. Евхаристиї?

Вистава домашного промислу в Коломиї під протекторатом Їх ц. і к. Високости Архікнязя Карла Франца Йосифа і Архікнягинї Зити від 21. до 30. вересня 1912

З делеґаций.

Угорска делеґация.

В військовій комісиї угорскої делеґациї виголосив мінїстер війни ґен. Ауфенберґ exposé. На вступі подякував за ухвалене військового закона. Дальше зазначив, що від останного exposé нїчо не змінило ся в спільній армії під материяльним зглядом. Обговорював військовий буджет, уложений зовсїм в рамах проґрами для армії і маринарки на роки 1911—1915. Переведено як найбільші ощадности і військовий заряд довів до мінїмум більшість видатків, як прим. на фортифікацийні заряджения.

Мінїстер вияснив подрібно вплив військової реформи на буджет і широко обговорив справу підофіцирів. Потрібне є збільшене посад в прилюдній службі вислуженим підофіцирам, через втягнене в сей обсяг також посад в самоуправних властях, громадских, як також в приватних підприємствах. Потрібне є дальше утворене фахового корпуса підофіцирів. В цїли удїленя вислуженим підофіцирам середників до житя будуть потрібні фонди. Дотичні переговори вже зачали ся.

Мінїстер вказав на потребу змодернїзованя закона в справі заосмотреня військових осіб, передовсїм вояків і їх родин, в разї нещасливих випадків в службі. Також в тій справі ведуть ся переговори, як не меньше в справі зрівнаня емеритур вдів по військових, померших перед 1. цьвітня 1907 р. з новими емеритурами.

Австрийска делеґация.

Військова комісия австрийскої делеґациї полагодила вчера буджет маринарки.

Командант маринарки Монтекукулї заявив, що буджет маринарки можна назвати правильним. Підвисшене о 3 і пів мілїона корон, яке виказує сей буджет, пояснює ся подорожінєм середників живности і поліпшенєм харчу для моряків. Командант маринарки зазначив при тій нагоді, що для моряків перший раз в сїм роцї достарчено в малій скількости арґентиньского мяса.

Відтак обговорював подрібно буджет маринарки. Новий дреднавт „Viribus Unitis“ відбув саме пробну їзду, на загальне вдоволенє, виказуючи вісїм десятих морскої милї більше скорости, нїж було контрактово уложено. Не має значіня се, що корабель при більшім обтяженю занурює ся в воду о 4 центиметри глибше, лучає ся се також у анґлїйских і італїйских кораблїв. Другий дреднавт „Tegethoff“ буде в марцї 1913 р. спущений на воду, третий в половині листопада, а четвертий будований на Угорщинї має бути спущений на воду в липцї будучого року, але додержанє сего останного речинця є сумнївe, бо та сама фірма, що будує сей дреднавт, будує також 6 торпедовцїв, котрих будова буде припізнена. Командант маринарки заявив дальше, що уважає австро-угорску фльоту конечною для охорони берегів. Від сеї цїли є ми однак дуже далеко. Всї держави навіть найменші стараютьь ся скріпити свої морскі сили. Се повинно бути осторогою для Австро-Угорщини, щоби також ішла сею дорогою.

Дел. Екснер приняв з подякою виводи команданта маринарки до відома, обговорював справу купна заграницею вугля і нафти до опалюваня кораблїв, признаючи слушність командантови маринарки, що в даних условинах спроваджує вуголь і нафту з заграницї.

Дел. Немец навів ряд жалоб в справі поведеня з робітниками корабельного арсеналу в Полї. Жалував ся на будову кораблїв, та критикував полїтику, яку веде ся в Австриї зглядом південних Славян, що утруднює становище монархії на балканьскім півострові. Вніс резолюцию з візванєм правительства, щоби порозуміло ся з иншими правительствами, щоби було заборонено кидати бомби з лїтаків.

Дел. бар. Ґлянц заявив, що сильна фльота є в головнім інтересї монархії, в інтересї удержаня торговлї.

Дел. Шумаєр жалував ся на зріст буджету війска і маринарки і заявив ся за спровадженєм арґентиньского мяса.

Дел. Козловский заявив ся за удержанєм проґрами будови фльоти, уложеної в 1911. р. Задачею маринарки повинна бути оборона берегів монархії і піддержанє сьвітової торговлї. Бесїдник є проти спроваджуваня для маринарки арґентиньского мяса, а за покриванєм запотребованя маринарки дорогою своєї продукциї.

Ґр. Лятур поручив ухвалити фльотовий закон з всїма плянами заряду маринарки що до будови кораблїв.

Ґр. Скарбек домагав ся, щоби заряд маринарки узглянював при доставах по змозї виключно краєвий промисл і рільництво.

Командант маринарки адмірал Монтекукулї удїлював поясненя що до всїх порушених справ підчас розправи і відповів на виводи делєґатів що до консерв, фарб, оліїв і т. д. з Галичини, а знова що до вугля звернув увагу на значну ріжницю в цїнах межи вуглем спроваджуваним з заграницї, а вуглем з остравских копалень. Так само має ся річ що до кипячки: спроваджуваня кипячки з Констанци а купованя краєвої.

Після сего принято буджет маринарки з внесеними резолюциями.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх ресторациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Полїтичний огляд.

Заграниця.

На полудневім Сходї нависли знова грізні чорні хмари. В Македонії кипить. В македоньскій народній печати слїдно велике невдоволенє, що великодержави не хотять згодити ся на самоуправу Македонії. За невдоволенєм йдуть вчинки розпуки. З ріжних сторін доносять про вибухи бомб і динамітних набоїв, а турецке правительство визначило нагороду для жовнїрів, селян і кождого, хто би причинив ся до перешкодженя динамітним замахам. На турецко-болгарскім пограничу не минає днина без оружної перепалки.

На сїм трівожнім тлї зарисовує ся донесенє з Полтави, що тамошні болгарскі і сербскі робітники одержали від своїх правительств за посередництвом консуляту візванє, щоби протягом 10 днів повернули до вітчини.

Не меншу вагу прикладають до великих турецких маневрів, що відбудуть ся в околиці Адриянополя, Солуня, Монастира і Коссова.

Італїйско-турецкій війнї, мимо всїх пророцтв не видно кінця. Мирові переговори, що ведуть ся в Швайцариї між представниками обох правительств вже кілька разів мало що не перервано; а й тепер не видно ще признаків на усьіх. Тимчасом в Триполісї дальше йде підїздова війна; гинуть малі військові віддїли, але се на перебіг війни не богато впливає.

☛ Просимо відновити передплату. ☚

НОВИНКИ.

— **Калєндар**. В пятницю: руско-кат.: *Воздвиж. Ч. Кр.*; римо-кат.: Косми і Дамяна. — В суботу: руско-кат.: Никити; римо-кат.: Вацлава. — В недїлю: руско-кат.: Йосафата; римо-кат.: *Михаїла Арх.*

— **Мінїстри у Львові.** Вчера приїхали о 8·45 год. з Пшеворска мінїстри Трнка і Длуґош до Львова. На хвилю перед приїздом поспішного поїзда зібрали ся на львівскім двірци представники властий. Межи иншими видно було намісника ґр. Бобжиньского, міст-предсїдника краєвої Ради шкільної д-ра Дембовского, предсїдника міста Наймана, директора полїциї д-ра Райнлєндера, а з Русинів посла д-ра Евг. Олесницкого. Поїзд прибув до Львова з 20 хвилевим опізненєм. З сальонового воза висїв вперед мінїстер Длуґош, а за ним мінїстерияльний містосекретар Е. Найман. По хвилї явив ся в дверах другого воза мінїстер прилюдних робіт Трнка. Обох мінїстрів повитав намісник др. Бобжиньский, почім представив мін. Трнцї зібраних на двірци достойників. Гостї прибули до Львова в сьвяточних, фракових одягах, тому, що задержували ся по дорозї в Пшеворску, де звидїли тамошну цукроварню і були в гостинї у посла Андрія кн. Любомірского, почім просто удали ся на дворець і поспішним поїздом відїхали до Львова. З двірця удали ся гостї повозами до міста. Мінїстер Трнка замешкав в намісниківскій палатї, а мін. Длуґош в своїм мешканю. Урядники, які беруть участь в прогульцї, замешкали в готели.

— **В справі україньского унїверситету.** Вчера явились посли др. К. Левицкий і Василько у мінїстрів Гуссарека і ґр. Штірґка і конферували з ними в справі цїсарского відручного письма. „Slav. Korresp.“ доносить, що мимо запевнень мінїстрів про найлїпші наміри правительства в сїй справі, посли висловили невдоволенє, бо правительство за поволи посуває унїверситетску справу вперед.

— **Речинець скликаня державної ради.** „Die Zeit“ доносить з парляментарних кругів, що з оглядом на полїтичне положенє не буде державна рада скоро скликана. Коли би переговори в Празї і Львові давали надію, що прийде до успішного висліду, то державна рада зібрала би ся аж в листопадї. Се становище вияснить правительство на радї сенїорів, яку скликано на день 7. жовтня.

— **До „собранія общества Качковского“ у Львові**, про яке ми вчера згадували можна сьміло піднести закид, що минуло ся оно з своєю цїлию, бо з просьвітних зборів стало оно полїтичним вічем. О. Сеник, вибраний предсїдником „собранія“ замітив, як читаємо в „Галичанинї“ — „що треба поступати „подлуг“ напряму вітру (!). Ос. Труш з Ярослава, аґітатор Ничай з Чех, посол Марков, дружинник Гецев розвели формальну дискусию в аґітацийнім напрямі за російскою мовою так, що аж прав. комісар мусїв вмішувати ся.

Передвчерашні збори ще раз потвердили, що „общество им. Мих. Качковского“ під покривкою просьвітної дїяльности працює в хосен „єдиної, великої Россиї“.

— **Ювілей о. Петра Скарги в Кракові.** Торжественно обходять Поляки 500-лїтний ювілей найкрасшого свого проповідника і патриота о. Петра Скарги. Цїле місто прибране, а з усїх земель давної Польщі зїхали ся представники польского народа, щоби поклонитись памяти славного мужа. Імя і дїяльність Скарги злучена тїсно з початками Унії на Руси, якої він був великим речником.

— **Нові приписи о кінематоґрафі.** На основі нових приписів о кінематоґрафічних представленях, заострено передовсїм приписи що до удїленя дозволу на отворенє кінотеатру. Такий дозвіл буде від тепер видавати ся найбільше на три роки, при чім першеньство до єго одержаня буде мати підприємство, котре часть доходу призначить на цїли прилюдного добра. Значить, що при удїлюваню дозволу будуть узгляднені в першій мірі всякі стоваришеня і корпорациї, а аж на другім плянї приватні одиницї. Щоби запобічи надужитям з дозволами на отворенє кінотеатру, має бути поставлена условина, що сей, що одержить дозвіл, має безпроволочно зачати се підприємство на власну руку і на свій рахунок.

ву, перець і т. д. Але видко, що то не поплачує, а заробити можна і на самій друкованій реклямі для себе — отже промишляють люди, як хто уміє, і торгують, чим хто має, хто збіжем, а хто душею.

Ставропигійска книгарня тепер на розї дому. Не знаю, як їй веде ся, але зверха она по змові российска. Стара, безсмертна москвофільска лїтература: Білоусові сонники і небесні листи і Наумовичів „Луць Заливайко“ уже щезли, є натомість на виставі картки з портретами рівнож российских авторів, є навіть портрети Шевченка такі страшні, що поет сам себе не пізнав би, але чи є в книгарнї і твори сих письменників, я не питав ся. Також не знаю, чи заряд книгарнї вже перешукав свої тристалїтні маґазини; я гадаю, що в них повинно би найти ся богато цікавого і цїнного з давних часів.

Збирала мене ще охота піти до Ставропигійского музею, але був замкнений, отже я лише згадав добрим словом пок. управителя музею, проф. Шараневича і єго виклад з історії в унїверситетї, як під Віднем „Sobieski rzucił się na Turków, jak lew, wymachując okrutnie ogonem...“ Минув ся старий добряга, а тепер на єго місце і таких нема, як він був... Теперішні москвофіли зовсїм того не бачать, як они перевели ся, як мало у них талантів, учених і поважних людий. Всї поробили ся аґітаторами, віддають себе „въ наймы“ — і се альфа і омеґа їх мудрости...

(Конець буде).

При удїлюваню дозволів буде звертати ся увагу головно рід входячих в їх проґраму продукций. Одержанє дозволу на отворенє кінотеатру, в якого проґраму входять лише сцени з природи і щоденного житя, не буде трудне; зате подання о дозвіл на драматичні і сензацийні представленя, можуть бути зовсїм відкинені або узгляднені лише під певними острими засторогами. Устроюванє представлень т. зв. „лише для мужчин“, може бути зовсїм заборонене, а з гори є заборонене реклямованє таких представлень.

Кождий фільм, призначений до прилюдної продукциї, мусить підлягати, так як доси, цензурі полїтичної власти. Цензуру ту має виконувати комісия, зложена з 5 членів, в котрої склад будуть входити: представник поліциї і краєвої Ради шкільної, два представники гуманїтарних стоваришень, які займають ся вихованєм молодїжи, вкінци оден судия.

Число удїлених в одній місцевинї концесий на кінотеатри має залежати від числа мешканців сеї місцевини, або що оден кінотеатр має припадати на точно означену скількість населеня. При удїленю концесиї має засягнути ся опінії заряду громади.

Найновійший і зовсїм новий є припис, що відносить ся до участи молодїжи на кінематоґрафічних виставах. Доси вільно було молодежи навіть низше 14 лїт ходити на всї кінематоґрафічні вистави, очевидно в товаристві старших осіб. Тепер же заборонено молодежи низше 14 лїт звідувати кінематоґрафи взагалї. Лише на деякі вистави, коли надзірна власть згодить ся, можливе є допущенє і підростків.

Ось в головних начерках зміст нових приписів що до кінематоґрафів, які належить повитати з признанєм.

— **Господарка T. S. L.** Tow. Szkoły Ludowej удержує: 2 реальні ґімназиї, 2 учит. семінариї, 1 курс приготовляючий до семінарийної матури, 5 видїлових шкіл, 11 нар. шкіл, 250 експонованих кляс (na kresach wschodnich), 3 промислові школи доповняючі, 1 школу жіночого господарства, 1 жіночу торгову школу, 40 курсів промислово-торгових і заводових, 45 шкілок, 114 курсів для безграмотних, 17 захоронок, 20 бурс, 17 шкілок для термінаторів, 49 людових домів і 2400 читалень. Форса T. S. L. звернена була передовсїм на „kresy wschodnie“. Не маючи відповідних фондів загнало ся T. S. L. в довги, які з кінцем 1911. р. виносили 327.732 К, а з кінцем 1912. р. добіжуть до 600.000 К. Тепер зрозуміле, чому настав такий напір на громадскі ради по селах, щоби кляси T. S. L. брали на громадский згл. на краєвий етат, бо T. S. L. грозить банкротство на цїлій лїнії.

— **Із галицких болїв.** На головнім двірци у Львові найдено селянку Олену Глевко, знеможену довгою подорожию. На допитах в поліциї сказала она, що вертає з Америки, де грозила їй голодова смерть. Разом з нею їхав також єї муж, та він остав в Амстердамі і лежить там хорий в лїчници. Нещаслива женщина, якій недостає вже гроший на дальшу дорогу, походить із Старої Жучки на Буковинї. А мимо того переселенчий рух з Галичини не перериває ся.

— **Смерть нїмецкого амбасадора бар. Маршаля.** З Баденвайлєр, в Баденії, доносять, що там помер, будучи на лїченю нїмецкий амбасадор в Льондонї, бар. Маршаль ф. Біберштайн. Покійний уродив ся 12. листопада 1842. р. в Карльсруге. З початком посьвятив ся був судовій кариєрі; потім звернув ся до полїтики, а вкінци до дипльоматиї. В 1890. р. іменовано єго секретарем держави в мінїстерстві заграничних справ, в 1894. р. мінїстром держави, а в 1897. р. амбасадором в Царгородї. З післанництвом бар. Маршалля, якого іменовано амбасадором в Льондонї по ґр. Вольф-Метерлїхови, лучило нїмецке правительство великі надії, думаючи, що сему славному дипльоматови удасть ся довести до порозуміня межи Нїмеччиною а Анґлією. Будучи перед тим нїмецким амбасадором в Царгородї, тїшив ся величезною повагою і віддав на тім становищи величезні прислуги свому правительству. Єму головно приписують скріпленє нїмецко-турецких відносин і скріпленя становища Нїмеччини в Туреччинї.

— **Нещаслива пригода самоїзда** З Шварцав доносять: Кн. Рене́ парменьский, жертва катастрофи самоїзда коло Вінер-Найштадт, боре ся сі смертию. Коло хорого зібрала ся цїла княжа родина; прибув також архікн. Карло Франц Йосиф з архікн. Зитою, сестрою кн. Рене́.

— **З житя цїсаря.** Будапештеньский дневник „Politisches Volksblatt“ містить отсї займаючі подробиці про побут цїсаря в Ішлї: Підчас свого побуту в Ішлї, жиє цїсар начеб в якій скляній палатї, де можна слїдити єго кождий крок. Що рана виходить монарх на годину на прохід через луки і поля. Виходить все в блюзї, з палицею в руках, якою однак нїколи не підпирає ся. Підчас проходу бесїдує старенький цїсар дуже живо з своїм окруженєм. Проходу нїколи не занедбував, хиба сему перешкаджала слота, або заборонив єго прибічний лїкар др. Керцль. Аґенти і жандарми, які в спосіб зовсїм не звертаючий уваги, бережуть дороги, куда відбуває цїсар прохід, нерадо стрічають цїкавих, що зближають ся до монарха, але мають строгий приказ не перешкаджати нїкому і не усувати нїкого, хто своїм поведенєм не викликує підозріня. Такий приказ видав цїсар вже перед кількома роками. По полудни виїздить майже що дня цїсар в отвертім повозї на лови, а вечером вертає улицею Ебензе, куда проходжує ся весь Ішль. Всї можуть бачити монарха в отвертім, без огляду на погоду, повозї, в ловецкім одязї і в традицийнім стирийскім капелюсї, якого уживає цїар вже від много лїт. В тім капелюсї малював єго портрет маляр Гороніц. Коли одного разу вложив цїсар сей капелюх на голову, сказав з усьміхом до маляря: „Не думайте, що се є мій одинокий капелюх, я маю ще й инші!“ Коли цїсар вертає з ловів до Ішлю, курить звичайно папіроску. В Ішлї знають все також про кождий крок цїсаря в серединї віллї. Особи з єго окруженя радо розказують про ріжні подробиці з житя монарха, а служба, що має все живі зносини з мешканцями, розказує також про все, що дїє ся в віллї. Зовсїм зрозуміло, що кожду подробицю слухано з як найбільшою цїкавостию.

Всї ті вістки доказують, що цїсар тїшить ся так добрим здоровлєм, яке у людини, що перейшла 82. рік житя, мусить викликувати великий подив. По довшім часї хотїв раз цїсар бути в тім роцї в театрі в Ішлї. Вибрано отже відповідну штуку і день. Незнати, чи се в наслїдок надзвичайного стараня котрого з двірских урядників, чи також за почином самого директора, означено початок штуки на 7. год. вечером. Се стало ся тому, що цїсар після війскового звичаю іде скорше спати. Сего дня приказав вечером цїсар, щоби все приготовити, бо о ½8. год. поїде до театру. На се сказали монархови, що з оглядом на заповіджене ним прибутє, представленє зачинає ся о 7. год. Хто так зарядив? — спитав цїсар. Цїла справа скінчила ся на тім, що цїсар не поїхав до театру і не був в нїм через весь час побуту в Ішлї. Від кількох лїт читає сам цїсар дневники. Перед тим предкладано єму лише витинки з часописий. На єго бюрку лежать що дня два дневники.

Кілька разів на день убирає монарх свої в ріг оправлені очиці, читає дневники і підчеркує собі деякі уступи і питає про їх значінє або директора кабінетної канцеляриї бар. Шісля, або ґенерального адютанта ґр. Пара. Що се значить? — питає. Чи се правда? Чому я нїчо про се не знаю? Тодї нема викруту. Цїсар хоче, щоби єго інформувати про найдрібнїйші річи. Одного разу прийшло до немилої сцени, коли цїсар вичитав в часописи, що на двірскім обідї має бути оден чужий князь. Про се мали зложити цїсареви звіт щойно в тім дни. Монарх рішучо застеріг ся проти сего, щоби він дізнавав ся щойно з дневників про справи, в яких з єго сторони не наступила ще нїяка постанова. До мінїстрів відносить ся цїсар без нїякого двірского церемонїялу. Підчас єго побуту в Ішлї мають до монарха єго мінїстри все приступ і дуже часто проводить цїсар в їх окруженю довгі хвилї.

В тім роцї помер довголїтний надворний фризиєр цїсаря. На єго місце покликано одного фризиєра з Відня, який голить цїсаря що днини. Є се правдивий Віденьчук і як фризиєр уважає за свій обовязок, бавити цїсаря підчас голеня оповіданєм ріжних новинок. Охочо рівнож говорить про полїтику, а в своїй ревности доходить нераз так далеко, що питає цїсаря про гадку. Цїсар тодї звичайно не чує сего питаня. Сего року був сей фризиєр в Ішлю дуже займаючою особою. Нїколи однак не надужив свого становища і все дуже вірно розказував про се, що дїє ся в Ішлї.

Тепер урядує цїсар в Шенбрунї, звідки надходять вже вісти з єго окруженя дуже скупо.

— **Чеські суфражистки.** З Оломунця доносять: Віче всїх товариств ческих жінок ухвалило резолюцию до правительства, щоби внесло в державній радї начерк в справі виборчого права жінок. Рівночасно ухвалено візвати ческих послів, щоби вплинули, щоби пос. Кунетицка одержала затвердженє мандату.

— **Загадочна недуга.** В кількох віденьских шпиталях занедужало много лїкарів, пацієнтів і дозорців на якусь незвісну жолудкову недугу. Дослїдженєм причини займають ся лїкарі від кількох днів. Прачиною не може бути харч, бо хороба появила ся рівночасно в многих шпиталях. Має се бути нова інфекцийна хороба.

— **Австрийскі державні зелїзниці.** Після статистики виданої мінїстерством зелїзниць, збільшив ся в 1912 р. як особовий, так і тягаровий рух досить значно. В часї від 1. сїчня до 31. серпня перевезли особові поїзди 89,309.190 осіб, а тягарові 51,052.400 тон. Особові поїзди принесли 131,134.100 К, а тягарові 374,315.900 К доходу, разом 505,470.000 К. Минулого року в тім часї виносив дохід 465,216.417 К, ріжниця отже в хосен 1912 р. виносить 40,253.583 К. В часї від 1. до 31. серпня перевезено 14,705.900 осіб і 6,868.800 тон товарів. Дохід виносив 21,490.100 і 50,390.200 К, разом 71,880.300 К. В тім місяци виносить ріжниця в хосен 1912 р. 5,906.204 К. Товаровий рух підніс ся головно завдяки більшим перевозам збіжа з Росиї, вугля, вапна і ропи.

— **Хто марнує неужитки,** замість зложити їх на Р. Т. П., марнує загальне добро.

— **Вислїди спису населеня в Нїмеччинї.** Всїх мешканців в Нїмечинї було до 1. грудня 1910: 64,925.993. З сего нїмецких горожан було 63,664.341, а 1,259.873 чужинців, не числячи 1.779 осіб, яких державної приналежности годї було ствердити.

— **Убийство, чи самоубийство?** В недїлю найдено на зелїзничім шляху межи стациями Туркою а Нижною Яблінкою тїло з зовсїм розбитою головою тартакового робітника, Франца Вільчка з Турки. Доходженя в тій справі виказали, що в тім випадку зайшло самоубийство. В суботу вечером обявляв Вільчек перед приходом вечірного поїзда, їдучого з Турки до Сянок, ненормальний стан і видно, що він мусїв в приступі божевіля кинути ся під колеса поїзда, а що було тодї темно, нїхто із зелїзничої служби не міг єго доглянути.

— **Бійка адвокатів в судї.** Позавчера був львівский повітовий суд видовищем неаби якої авантури. Після приговору посварили ся адвокати і сторони — всї жиди — до такої степени, що почали фізично доправдуватись. Не помогла і судова прислуга. Від кулачного бою прийшло до палиць, парасоль і т. д. Найсильнїйший з героїв адвокат др. А. викинув противників сходами з 3. поверха; на сїм вийшов найгірше др. П., що стратив в борбі шапку, очиці, парасоль і .. золоті зуби. Лице єго запухло від побоїв. Цїла справа опинить ся в III. секциї.

Оповістки.

— **Вибори до повітової ради в Станїславові** відбудуть ся в жовтни в слїдуючім порядку: із ґрупи сїльских громад (6 членів) 4 ого із міст і місточок (12 членів) 6-ого, із ґрупи найвисше оподаткованих (7) 8-ого, а вкінци з ґрупи більшої посїлости (1 член) 1. жовтня.

— **Позір! Соколи і Січи VIII. области** (повіти: Чортків, Гусятин, Бучач і Залїщики). Пригадуючи, що сокільско-січовий здвиг VIII. области відбуде ся в недїлю дня 29. с. м. в Копичинцях взиваємо, до корпоративної участи. Все вперед! Всї враз! Гаразд! За старшину „Сокола“ в Чорткові: *І. Коссак* голова, *А. Сернецкий* справник.

— **Філія Краєвого Товариства господарского „Сїльский Господар“ в Яблонові** уряджує при підмозї Головної Ради Товариства в днях від 7.—9. жовтня 1912. р. курс господарско-ветеринарийний в Яблонові.

Провідник сего курсу п. Володимир Чубатий, ветеринарийний лїкар з Дрогобича, виголосить слїдуючі виклади, супроводжені демонстрациями на фантомах, таблицях і ветеринарийних інструментах:

1) Плеканє зьвірят домашних. — 2) Хороби зьвірят домашних в наслїдок злого плеканя і їх лїченє. — 3) Хороби заразливі з приміненєм закона та з демонстрациями заразнїв. — 4) Поміч тїльній корові з демонстрациями на фантомах. — 5) Поміч в наглих випадках з демонстрациями на живих зьвірятах. — 6) Купно зьвірят домашних на торзї з демонстрациями на живих зьвірятах. — 7) Про хороби зьвірят, при котрих можна купно уневажнити або жадати відшкодованя. — 8) Про хиби молока. — 9) Розпізнаванє віку у зьвірят.

Курс обнимати ме рівнож реферати з господарства, з садівництва та бжільництва. Просимо проте, щоби з кождого дооколичного села явилось як найбільше учасників. Учасники з дальших сїл одержать даром нічлїг, а менше заможні одержать і підмогу на харч через цїлий час треваня курсу. Учасники курсу одержать сьвідоцтва відбутого курсу. Зголошувати ся належить найдальше до дня 7. жовтня с. р. до години 8. рано, то є в понедїлок у голови Філії д-ра Кирила Трильовского, адв. і посла в Яблонові або секретаря Василя Фенюка. — *Видїл Головної Ради Краєвого Товариства господарского „Сїльский Господар“ у Львові.*

— **На приватну украïньску ґімназию в Белзї** зложили дальше отсї Вп. Добродїї (в коронах): Микола Андрущишин з Корчева 1, Яким Бродюк з Тяглова 1, Роман Кіт з Вижлова 1, Федь Ситник з Осердова 5, Яким Стадник з Сулимова 1, Мих. Лїсецкий з Белза 1, Тома Оленишин з Довжнева 1, Андрій Давидок з Себечова 1, Андрій Бродюк з Тяглова 1, Петро Цьох з Сулимова 1, Микола Лїсецкий з Белза 1, Захарко Обертас з Остобужи 1, Лука Климчак з Лещкова 3, Іван Ващишин з Куличкова 20, Микола Бордун з Белза 2, Андрій Базюк з Махнівка 2, Яким Середоха з Тяглова 3, Гриць Рудаш з Цеблова 20, Андрій Покидко з Вербіжа 1, Роман Остапик з Тяглова 1, Федь Багнюк з Гільча 10 К, Сафат Наконечний з Цеблова 10, Панько Бігун з Куличкова 5, Гриць Богун з Цеблова 50, Іван Ґофрик з Белза 10, Гриць Глїдик з Махнівки 2, Володимир Петришин з Цеблова 20, о. Мир. Лазоришак з Осердова 10, Мих. Бенюк з Остобужа 1, Фець Дзярук з Жужеля 1, Гнат Воробій з Перемислова 1, Дацько Журавель з Перемислова 1, Гриць Заворотюк з Стай 0·50, Стефан Лещук з Ворохти 1, Іван Михалюк з Прусинова 1, Іван Жарский з Белза 1, Еміль Когут з Довжнева 2, Іван Покидко з Вербіжа 1, Лука Палюх з Жнятина 1, Єлена Кравс з Белза !, Катерина Жарска (Теодозия) з Велза 1, Іван Сухий (Вас.) 1, Теодор Ґалянт 1, Мих. Лїськевич з Відня 20, Олекса Харатнович з Белза 1, Антін Мартинович з Белза 1, з пушки в Осердові 15·03, проф. Юл. Недзвецкий зі Львова 5 К, Франц Лїсецкий з Перемишля 5, читальня „Просьвіти“ в Угнові 20, кружок „Рідної школи“ в Гільчу 12·27. Разом 1.129 К 29 с.

Всїм жертводавцям щире Спасибіг. Дальші жертви просимо слати на книжочку ч. 300 „Народний Дім“ в Белзї. За Комітет: *о. Лука Салук*, катехит в Белзї.

— **З зелїзниць.** Ц. к. Дирекция державних зелїзниць у Львові розписала офертову лїцитацию на обнятє достави дерева і камінного вугля закуповуваного функционарями зелїз. в службі чинній і емеритами замешкалими у Львові, як також функционарями почтовими і полїцийними, що повнять службу на стациї у Львові. Близші условя подані в части інсератовій „Gazet-и Lwowsk-oї“ кромі сего інформує про них відділ IV для служби варстатів ц. к. Дирекциї зелїз. державн. у Львові, ул. Красїцких ч. 18. а, II. поверх, двері 34. Зазначує ся, що оферти мають бути внесені на специяльних формулярах найпізнїйше до 15. жовтня 1912 до год. 12. в полудни.

Посмертні † оповістки.

Антін Щербовский, директор канцеляриї „Związk-y ochotniczych straży pożarnych“, помер у Львові дня 24. с. м. по довгій недузї в 53. р. житя. Покійник був родом з західної Галичини і учителював на селї. Потім вступив до пожарної сторожи в Кентах, був начальником пожарної в Осьвєнцїмі і від 1897. став секретарем „Zw och. str. poż“ у Львові. На тім становищи прислужив ся незвичайно около розвитку пожарництва в Галичинї. Яко довголїтний редактор „Przewodnika pożarniczego“ видав 76 пожарних книжочок і сотворив тим чином польску пожарну лїтературу. Одну з єго брошурок п. з. „Пожарництво“ переробив на нашу мову п. К.Ках-

никевич. До Русинів відносив ся покійник з особливою симпатиєю і ніколи не відказував своєї помочи при уладжуваню курсів пожарництва будьто у Львові в „Соколї“ будьто на провінциї. Перший руский курс пожарництва перевів бл. п. Щербовский в пожарнім „Соколї“ в Скнилові коло Львова дня 21. цьвітня 1903. р. Завдяки єму удержували ся приязні взаємини межи львівским „Соколом“ яко осередним товариством пожарних філїй а „Związk-ом“. Похорони відбудуть ся нинї, на яких являть ся також відпоручники „Сокола-Батька“. В. є. п.!

Всячина.

— **Величезний пожар лїсів** вибух в ґубернії пермскій здовж сибірскої зелїзниці межи Европою а Азиєю. Зелїзнича комунїкация з Сибіром тимчасово перервана, бо останний почтовий поїзд лише з великою небезпекою переїхав через місце пожару, а машиніст мало не удусив ся. В понедїлок обняв пожар стацию і село Баская. В огни мало згоріти 20 селян. Коло стациї Часовая загрожує пожар копальням француского товариства. Ратунковою акциєю є занятї тисячі робітників. На просторі зелїзничого шляху обняв вже пожар зелїзничі пороги.

— **Демонстрация слїпців**. Улицї Льондона представляли сими днями цікавий вид. Устроїли іменно демонстрацийний похід льондоньскі слїпції. Слїпі мужчини, жінки і дїти ішли, тримаючи ся за руки; перед ними поступав провідник, очивидно видючий. Сему походови товаришили товпи цїкавих. Похід удав ся на площу Трафальґар, де відбуло ся віче. Виголошено ряд промов на тему „слїпоти властий“, що не хотять видїти нужди слїпців. Між бесїдниками було також двох слїпців. Зібрані домагали ся заложеня для слїпців технїчних шкіл і занятя в специяльно для них основаних державних або сїльских варстатах. Крім сего звертали бесїдники увагу, що заосмотренє на старість повинно бути висше для слїпих, нїж для видючих.

— **Походженє Мадярів**. Старий дослїдник мадярскої історії, Герман Вамбері, приготовив тепер новий науковий твір про походженє Мадярів, який після мадярских часописий, що знають вже зміст книжки, будить на Угорщинї велике вражінє. Вамбері поборює дотеперішні перекази про побідний похід Мадярів під проводом Арпада на Угорщину і здобутя їх нової вітчини. Учений сей уважає Мадярів за мішанців фіньского живла зі середноазийскими Турками і то таких, що дві третини припадають на турецке живло. Мадяри не прибули до Угорщини через нинїшну Галичину і Карпати, як про се вічно говорить ся і пише, але так, як всї Монголи ішли здовж Дунаю. Імя Арпад не є іменем особи, але означає лише вожда. Ріжні фіньскі і турецкі племена кочували по полудневій Европі, аж вкінци дійшли на угорску рівнину, поселили ся тут і щойно тодї зіллялн ся в оден нарід.

— **Французкий мінїстер війни на кони**. Францускнй мінїстер війни, Міллєранд, хотів конче научити ся їздити на кони, щоби міг брати участь в військових маневрах. В тій цїли приходив „incognito“, кілька разів до військової уїздниці, де мав єго учити їздити поручник, оден з найлучших їздців. Мимо сего Міллєранд робив дуже слабі поступи. Інструктор мінїстра приглядав ся з чудованєм і з найвисшим згіршенєм Міллєрандови, якому лекше було виголосити 10 бесїд, чим сїсти на коня. Вкінци знетерпеливши ся крикнув: „До лиха! Та ви не умієте сидїти в сїдлї. Де служите? В якім полку? Ви є хиба поручником резерви в піхотї, бо неможливо, щоби Франция мала таких нездарних жовнїрів! В случаю війни ви не висидїли би анї одної години на кони. Прямо сором з такими жовнїрами!“ Міллєранд вислухав терпеливо сї слова. „Де служите?“ — спитав знова поручник. — „В Парижі!“ „А який степень?“ — „Нїякого не маю, пане поручнику“. — Що? Нїякого. — „Нї, пане поручнику, бо я маю се нещастє, що єсьм мінїстром війни“. В тій хвили випрямив ся поручник по військовому і недовіряючи, споглядав на свого найвисшого старшину, якого перед хвилею так страшно вилаяв. Від того часу Міллєранд вже більше не показав ся на науці їзди верхом.

Телеґрами

з дня 26. вересня.

Чернівцї. Переговори що до санациї райфайзеньских кас покінчено. Середником до санациї має бути одержанє позички при помочи буковиньского сойма. Сойм має затягнути 4 і пів-процентову позичку в висотї 15 мілїонів корон, з чого 11 міл. має виплатити ческому Банкови, а 4 міл. мають піти на покритє недобору райфайзеньских кас. Не знати певно, чи буковиньский сойм згодить ся на сю полагоду.

Сучава. (ТКБ). З причини довгого дощу піднесла ся Сучава недалеко міста Сучави о 2·10 м. понад звичайний станї перервала охоронний вал, заливаючи в двох громадах значні простори. Жандарми виганяють селян з сусїдних сїл. Зелїзничий міст межи Іцканами а Сучавою загрожений. Шлях Бородіно-Селетин ушкоджений, дворець в Бородіно стоїть частинно під водою. На загрожене місце вислане 100 піонєрів. У вторник устав дощ і опала вода.

Париж (ТКБ). Вел. кн. Микола відїхав з поворотом до Петербурга.

Париж (ТКБ). Аґенция Гаваса доносить з Перпіґнан, що баталїон 24. кольонїяльного полку піхоти одержав приказ вирушити до Тульона і приготовити ся там до виїзду на Крету і Самос.

Церберес (ТКБ). З Барцельони доносять, що там вибух загальний страйк катальоньских зелїзничників. Роблять перешкоди в русї. Військо старає ся уможливити частинно комунїкацию.

Берлїн. З Байрута доносять, що в однім мечетї в Дамашку оголосив оден з шеіків себе за пророка. З револьвером в руцї випав на улицю і виголошував аґітацийні бесїди проти християньства. Потім впав до базару і зранив там одного з православних. Оден офіцир вибив шеікови з рук револьвер і зловив єго. Заходить підозрінє, що задумано різню християн і що сей шеік робив се з приказу політичної орґанїзациї.

Царгород. (ТКБ). Після достовірних вістий відбудуть ся маневри в повітах: Адриянополї, Солунї, Монастирі і Коссово. Тим маневрам приписують велике значінє.

Солунь. (ТКБ). На почтовий поїзд Царгород-Солунь доконано недалеко стациї Сальманлї замаху при помочи пекольної машини. З сеї причини поїзд спізнив ся 5 годин. З подорожних вийшли всї цїло.

Царгород. (ТКБ). Мінїстерство війни оголошує звіт про борби коло Тріполїса дня 21. с. м. Після сего звіту напала італїйска колюмна на горбок Сідіґіляль в оазї Лєяд. Колюмна складала ся з 3 полків піхоти і полку кінноти і 5 батерий. Помагали їй і воєнні кораблї Колюмну ту змушено до цофненя, Італїйцї однак задержали Сідіґіляль. По італїйскій сторонї було 600 убитих, а 1 поручник і 1 рядовик дістали ся до неволї. Друга колюмна напала на горбок Магамур, налучила однак на сильний опір Турків і Арабів. Італїйцї знова вернули і зуміли відбити армати. Мимо сего мусїли перед вечером опустити згаданий горбок і цофнути ся до Ґарґареш, маючи 500 убитих і ранених. Турецке військо понесло в першій борбі страту в 100 убитих і ранених, в другій в 100 убитих і 250 ранених.

Господарскі, промислові і торговельні вісти.

— **Комунїкат Краєвого Союза для збуту худоби** з торгу на безроги у Віднї, дня 24. вересня 1912.

Загальний згін виносив 17.979 штук.

Цїни: Безроги галицкі, молоді, легкі, Пріма 120 до 132 К, тяжкі і товсті, Пріма 138 до 144, середні і гірші 100 до 120 К, старі і вибраковані 80 до 100 К.

Тенденция: Торг сей був о 1.488 штук менший супроти попередного. Мимо слабшого згону цїни лишились незмінені.

Спілки приналежні до Краєвого Союза для збуту худоби у Львові доставили 339 штук на 621 штук, проданих через Хлїборобску Аґенцию для продажи худоби.

Рух зелїзничих поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-европейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 00 вечером до 559 рано означені підчеркненєм чисел мінутових.

Відїзд зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: **12·35**, 3·40, **8·22**, 8·35, **2·05**§), **2·45**, 3·45*), 5·46†), 6·05, **7·00**, 7·30, 11·10.
*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиск: 6·10, 10·35, §**2·16**, **2·27**, 2·50†, 8·40, 11·13.
†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновець: **2·50**, 6·10, **9·15**, 9·37, **2·25**, 3·05*), 6·28†), 7·58*), 11·00.
*) до Станїславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кождого попередного дня перед недїлею і сьвятом.

До Стрия: 6·00, 7·30, 10·02 §), 1·45, 6·50, 11·25.
§) Від 16/6 до 8/9 включно лише в недїлю і рим.-кат сьвята.

До Самбора: 6·58, 9·05, 3·50, 10·56.

До Сокаля: 7·35, 2·21, 8·00, 11·35*)
*) до Рави рускої (лише в недїлї).

До Яворова: 8·40, 5·45.

До Підгаєць: 5·55, 4·53.

До Стоянова: 7·55, 5·20.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6·25, 10·55, **2·29***), **2·42**, 3·07†), 9.01, 11·30.
†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6·09, 1·21*), 5·15, 10·40§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.

До Стоянова: 8·12, 5·38.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6·28, 1·40*), 5·36, 10·59§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і недїлю.

Приїзд до Львова

на головний дворець:

З Кракова: **2·22**, 5·45, 7·25, **8·50**, 10·05, 1·10*, **1·30**, **2·00**§), 5·40, 7·25†), **8·25**, 9·50
*) з Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.

З Підволочиск: 7·20, 11·30, **1·50**§), **2·15**, 5·30, 10·30, 10·48†)
†) з Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновець: **12·05**, 5·15§), 5·45†), 7·40, 10·25*), **1·55**, 5·52, **6·26**, 9·34
*) зі Станїславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кождого слїдуючого дня по недїли і сьвятї.

Зі Стрия: 7·28, 11·40, 4·25, 6·45, 10·19§, 11·00
§) від 16/6 до 8/9 включно лише в недїлї і римо-кат. сьвята.

З Самбора: 7·50, 9·55, **2·10**, 8·30

Зі Сокаля: 7·10, 1·25, 7·57

З Яворова: 8·12, 4·20

З Підгаєць: 11·10, 10·20

Зі Стоянова: 10·01, 6·30

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7·01, 11·11 **1·36***), **2·00**, 5·10, 10·12, 10·31†)
†) з Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Підгаєць: 7·26*) 10·49, 6·29*) 10·01, 12·00§)
*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і недїлю.

Зі Стоянова: 9·42, 6·11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7·08*), 10·31, 6·11*), 9·41, 11·43§)
*) з Винник, §) з Винник в суботу і нед

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станїславова відходить о годинї 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Льокальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6·02, від 1/5 до 15/9: 4·21.

До Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 10·15, 3·03 в недїлї і римо-кат, сьвята: від 5/5 до 8/9: 1·26.

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6·55. в недїлї: від 1/5 до 30/9: 7·43.

З Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 1·11, 9·10.

З Винник: лише в суботу і недїлю: 12·16.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.